

Měření kontaminace se nám podařilo provést i na 4 pracovištích obdobného charakteru na Slovensku a výsledky potvrdily nutnost monitorace, neboť byly obdobné jako v Česku.

Do prvního grantu a následných samofinancovaných kampaní byly zapojeny především velké nemocnice a jejich stacionáře a lékárny.

V roce 2018 se podařilo získat grant AZV NV18-09-00188 – Monitoring expozice cytotoxickým léčivům u pracovníků ve zdravotnictví a rodinných příslušníků onkologických pacientů, analýza rizik, zpracování doporučených postupů.

V něm navrhujeme prostudovat hladiny relevantních cytostatik v prostředích s onkologickými pacienty se zaměřením na domácnosti a rodinné příslušníky pacientů a oddělení aplikace cytostatik v malých nemocnicích. Věříme, že v rámci projektu vyvineme nové detekční postupy a metody monitoringu relevantních CL, zhodnotíme míru expozic a rizik pro exponované osoby (rodinní příslušníci pacientů včetně dětí, pracovníci ve zdravotnictví) a připravíme návrhy hygienických limitů, preventivních a nápravných opatření a standardizovaných postupů, které omezí zdravotní rizika z chronických expozic CL.

Podporeno z programového projektu Ministerstva zdravotnictví ČR s reg. č. NV18-09-00188. Veškerá práva podle předpisů na ochranu duševního vlastnictví jsou vyhrazena.

<https://doi.org/10.21101/hygiena.b0035>

5. Varia

Hromadná otrava z potravin rychlého občerstvení A mass fast-food poisoning

Lenka Hobzová

Oddělení nemocniční hygieny Fakultní nemocnice Hradec Králové, Hradec Králové, Česká republika

Ve sdělení je popsán průběh a řešení krizové situace – hromadné otravy z potravin rychlého občerstvení.

Ve dnech 3. – 8. 6. 2018 bylo ve Fakultní nemocnici Hradec Králové ošetřeno celkem 61 pacientů s příznaky otravy z potravin, v klinickém obrazu dominovalo zvracení a/nebo průjem. První pacienti se objevili již dne 3. 6. 2018, většina nemocných vyhledala ošetření dne 5. 6. 2018, poslední pacient v této kauze byl zaznamenán dne 7. 6. 2018.

Počet nemocných dne 5. 6. 2018 přesáhl kapacity infekční kliniky a urgentního příjmu, nemocní byli ošetřováni i na interním stacionáři, zejména v odpoledních a nočních hodinách. Toto bylo možné jen díky ochotě a obětavosti zdravotnického personálu. Všichni pacienti uvedli v anamnéze konzumaci kebabu z prodejny jednoho konkrétního rychlého občerstvení. Příčinou otravy byl stafylokokový toxin, který se dostal do potravin díky nedodržení základních hygienických zásad při přípravě jídla v prodejně rychlého občerstvení. Pacienti byli postupně propouštěni z nemocnice bez následků.

Akce byla výjimečná velkým počtem postižených osob. Díky obětavosti zaměstnanců fakultní nemocnice a dobré spolupráci s KHS proběhla akce hladce. Prodejna byla díky spolupráci s KHS uzavřena.

Připomněli jsme si důležitost spolupráce nemocnicí a státní hygieny.

<https://doi.org/10.21101/hygiena.b0036>

Nákaza HIV/AIDS: Rizika a prevence přenosu ve zdravotnickém zařízení

HIV/AIDS: Risk factors and prevention of transmission in a healthcare facility

Natália Petreková, Bohdana Rezková

Ústav ochrany a podpory zdraví, Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Brno, Česká republika

Virus lidské imunodeficiency (HIV, Human Immunodeficiency virus) je zodpovědný za závažnou celoživotní infekci, jejíž charakteristikou je postupný rozvrat a vyčerpání imunitního systému. Projevy infekce jsou zpočátku nenápadné a mohou být snadno přehlédnutelné i několik let, následně však jedinec přechází do stadia AIDS (Acquired Immune Deficiency Syndrome), kdy jsou jeho obranné mechanismy natolik vyčerpané, že podlehne oportunním infekcím či malignitám. Přenos viru se uskutečňuje především pohlavním stykem, krví či krevními deriváty a také z matky na plod. Majoritu infikovaných tvoří homosexuálně orientovaní jedinci.

Počet HIV pozitivních osob se v České republice každým rokem zvyšuje. Souvisí to jednak s rizikovým chováním jedinců, které přispívá k šíření viru, ale také s vyšším podílem léčených pacientů, kteří se dožívají vyššího věku. Od roku 2016 byl zaznamenán sice pokles v evidenci nových případů, jeho významnost však bude možno stanovit až ve srovnání s následujícími lety. Mnoho HIV pozitivních lidí má zkušenost se stigmatizací, ať už v každodenním životě, pracovní sféře, tak i ve zdravotnictví. Otázka zní, je tento strach z HIV infikovaných jedinců opodstatněný? V současné době je k dispozici vysoce efektivní antiretrovirová terapie (ART), která využívá různé mechanismy vedoucí k maximální inhibici replikace HIV. Léčba je schopna redukovat počet kopií HIV RNA v plazmě pod hladinu detekce a tím pádem zřetelně snižuje riziko přenosu viru. U = U (z anj. undetectable = untransmittable), v překladu nedetekovatelný = neprenosný, je kampaň vytvořená v roce 2016, věnující se shromažďování dat o přenosu HIV mezi partnery. Kampaň podporuje více než 400 organizací ze 60 různých zemí. Dosud byly publikovány 3 studie se záznamem přes 3 200 párů s více než 75 000 nechráněnými pohlavními styky, přičemž nebyl evidován ani jeden případ přenosu nákazy z HIV pozitivního partnera na HIV negativního partnera. Dosavadní výsledky tedy potvrzují ideu neinfekčnosti úspěšně léčeného HIV infikovaného jedince. Jaký přínos má toto zjištění v praxi? Léčený HIV pozitivní pacient představuje velmi nízké riziko nákazy. Obezřetnost by měla být věnována především pacientům s neznámým statusem, protože se předpokládá, že podíl nediagnostikovaných HIV pozitivních lidí je značně vysoký. Stigmatizace ohledně HIV infikovaných spočívá častokrát v nedostatečné znalosti způsobů přenosu. Se zaměřením na zdravotnické zařízení, HIV se nepřenáší běžným společenským kontaktem, sdílením pokoje, toalety či sprchy. Kapénkový mechanismus nákazy a biologický materiál typu moči, stolice či slin se také neuplatňuje v přenosu nákazy. Hroz-